

सम्पादकीय

मनसुनी विपद्बाट जोगिनु
अहिलेको आवश्यकता

हरेक वर्ष मनसुन भित्रिएसँगै नेपालमा बाढी, पहिरो र हुवानको कारुणिक सुखला वेहोरिनु नियति जस्तै बनेको छ । यतिबेला कोशी प्रदेश प्राकृतिक विपद्को उच्च जोखिममा छ । राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरणले भूगोलासहित कोशीका आठ जिल्लामा भारीदेखि अति भारी वर्षा र बाढीको उच्च जोखिम रहेको भन्दै विशेष सतर्कता अपनाउन आग्रह गरेको छ । प्राधिकरणको यो चेतावनीलाई केवल प्राविधिक सूचनाका रूपमा मात्र लिएर बेवास्ता गरियो भने यसले अपूरणीय मानवीय र भौतिक क्षति निम्त्याउने निश्चित छ । मौसम विज्ञान विभाग र जिम्मेवार निकायले दिएका यस्ता पूर्वसूचनाहरूलाई नागरिक र स्थानीय प्रशासन दुवैले उच्च प्राथमिकतामा राख्नुपर्छ ।

विपद्को यो घडीमा अहिले कोशी प्रदेशका मुख्य राजमार्ग र सडक सञ्जालहरू क्षतिग्रस्त बनेका छन् । इलामको राजदुवलीमा पहिरो जाँदा मेची राजमार्ग अवरुद्ध छ भने ताप्लेजुङको खोक्से खोलामा सडक पूर्ण रूपमा बन्द हुँदा यातायात ठप्प छ । भोजपुरको बोखिम क्षेत्रमा मध्यपहाडी लोकमार्ग पनि बाढीका कारण आंशिक मात्र सञ्चालनमा छ । यो अवस्थाले केवल यात्रालाई मात्र सास्तीपूर्ण बनाएको छैन, बरू आपत्कालीन स्वास्थ्य उपचार र खाद्यान्न आपूर्तिमा समेत गम्भीर संकट पैदा गरेको छ । यसका साथै, भूभाग जिल्ला पछिल्ला पाँच वर्षमा चट्याङबाट सबैभन्दा बढी मानवीय क्षति बेहोरिँ जिल्ला बन्यो भन्ने चिन्ताको विषय हो । बाढी र पहिरोको चर्चा भइरहँदा चट्याङ जस्तो अदृश्य र तत्काल ज्यान लिने विपद्लाई न्यूनीकरण गर्ने ठोस उपाय र सचेतनाका कार्यक्रमहरू प्राथमिकतामा पर्न नसक्नु हाम्रो राज्य संयन्त्रको अर्को कमजोरी हो ।

प्राकृतिक प्रकोपलाई पूर्ण रूपमा रोक्न नसकिएला, तर यसबाट हुने क्षतिलाई नागरिक सचेतना र पूर्वतयारीमार्फत पक्कै न्यून गर्न सकिन्छ । यतिबेला जोखिमयुक्त क्षेत्रका बासिन्दाले मौसमको अवस्था बुझेर मात्र पाइला सार्नुपर्ने बेला आएको छ । लगातारको वर्षा भइरहेका बेला नदी तथा खोलामा आकस्मिक बाढी, पहिरो र ग्रेग्रान बहावको जोखिम उच्च हुने भएकाले नदी किनार र भिरालो जमिन आसपास बस्ने नागरिकहरू आफैँ बढी जिम्मेवार र सतर्क हुनुपर्छ । रातिको समयमा अनावश्यक यात्रा नगर्ने, खोलानाला र पहिरोको प्रकृति हेरेर सुरक्षित स्थानमा आश्रय लिने र स्थानीय प्रशासनले जारी गरेका सूचनाहरूलाई पालना गर्ने बानी नै विपद्बाट जोगिने पहिलो उपाय हो । त्यसैले, आइ परेछ भने हेरौँला भन्ने मानसिकता त्यागेर बेलेमा सचेत रहनु आवश्यकता छ ।

जंगली च्याउ खाँदा महिलाको मृत्यु

दमक/ दाङको तुलसीपुरमा जंगली च्याउ खाएर विरामी भएकी एक गृहिणीको मृत्यु भएको छ । तुलसीपुर उपमहानगरपालिका-३ बस्नेकी ३६ वर्षीया दीपा पुन मगरको शनिबार मृत्यु भएको हो ।

गत असार ३१ गते जंगलबाट ल्याएको च्याउ खाँदा दुई परिवारका ७ जना विरामी परेका थिए । च्याउ खाएर विरामी परेकामध्ये दुई जनालाई घरायसी उपचार गरिएको थियो । अन्य पाँच जनालाई अस्पताल लगेरिएको थियो ।

विरामी परेकी दीपालाई राप्ती प्रादेशिक अस्पताल तुलसीपुरमा सामान्य उपचारपछि थोराही लगाएरै थियो । थोराहीमा उपचार सम्भव नभएपछि शिक्षण अस्पताल कोहलपुर लैजाँदै गर्दा उनको वाटोमै मृत्यु भएको जिल्ला प्रहरी कार्यालय दाङले जनाएको छ ।

Log on गर्नुहोस्
purbasandesh.com
EPAPER मा पूर्वसन्देश पत्रिका हेर्नुहोस्

बस्कोटा घनोजय
baskota99@gmail.com

आफू राम्रो बनिपर होइन, अर्कालाई नराम्रो भनेर आफू राम्रो हुन खोज्ने विरामी मान्छेहरूको दबदबा छ । मिडियादेखि विभिन्न सञ्जालमा लिने हावी छन् ।

एउटा सार्वजनिक फेसबुक पोस्टमा मैले आफ्नो छोटी सामाजिक (त्यो राजनीतिक थिएन) धारणा राखेको थिएँ । त्यहाँ यति फोहोरी कमेन्टहरू आएँ, सोचेको पनि थिइनँ कि मान्छे यति धेरै पागल भइसकेका छन् । मान्छेका भाषा र व्यवहार हेर्दा, ती असाधारण देख्छु । ती 'नर्मल' छैनन् ।

यतिबेला समयको मान्छे बहुलाएको छ । अर्थात् भनी मान्छेको समय बहुलाएको छ । कुरा एउटै हो । सामाजिक सञ्जालमा पोस्ट गरिएका सामग्री र तिनमा राखिएका प्रतिक्रिया (कमेन्ट) हरू हेर्दा समयका यो दृष्टिकोण प्रमाणित हुन्छन् ।

गाली गर्न जानेहरू उत्पादन गर्ने समय रहेछ यो । नैतिकतालाई दलको फण्डामुनि विचरी गर्ने समय रहेछ यो । इमान्दारितालाई पैसाको विटोमा साटोरी गर्ने समय रहेछ यो । बफाशरीतालाई व्यक्तिगत फाइदा हुने एक कप नै भए पनि चीनमा विनिमय हुने समय रहेछ यो । समाजले नपचाउने, अश्लील मानेका

समय सन्दर्भ

पहिचान फेरिएका समय

शब्द र वाक्य प्रयोग गरेर आफ्नो पहिचान समाप्त पार्ने उद्देश्य यो समय अकल्पनीय आयामहरू जोकेर आएको छ । नेपाली समाज र संस्कृति यति धेरै विकृत हुन्छ होला भन्ने लागेको थिएन । यति धेरै पागलपन देख्न पाइएला भन्ने पनि थिएन ।

यहीँ पागलपनको कुरा गर्दा नायजेरियाका लेखक चिन्आ अचेबेको एउटा कथा मनभरी आयो । त्यो कथा 'म्याडमेन' (पागल मान्छे) उहिले विद्यार्थी हुँदा पढेको थिएँ । आज पनि काम लाग्यो ।

त्यस कथामा न्यिवे 'ओग्वु' गाउँको अत्यन्त सफल, लोकप्रिय, विवेकी र परिश्रमी किसान हो । ऊ उच्च नैतिक चरित्रको व्यक्ति हो र समाजमा प्रतिष्ठित मानिने ओजो समाजको सदस्य बने तयारीमा हुन्छ ऊ । एक विहानको कुरा हो, ऊ बजारतर्फ जानुअघि आफ्नो खेत नजिकै खोल्साको

एकान्त किनारमा स्नान गर्न पुग्छ । विहानै नुहाउनु उसको नित्य कर्म नै हुन्छ ।

त्यहीँ ऊ नुहाइरहेको बेला, बजारको भौडभाड खोज्ने वाटो/वाटो दुबिरहने मानसिक सन्तुलन खलवलिएको एक व्यक्ति तहाँ आइपुग्छ । उसले किनारमा सफासँग पट्याएर राखिएका न्यिवेका लुगा देख्छ । न्यिवेका ती राखेका र न्यिवेले लगाएका लुगाप्रति कौतुहलता र रमाइलो महसुस गर्छ । पुरै आकर्षित हुन्छ । उखरामाउलो नुहाउँछ । कतिबेला उम्काउँछ । प्यासी हुन्छ । अनि उसले बिना अनुमति, बिना अनुरोध न्यिवेको लङ्गोटी र कमीज तानेर लगाउँछ र त्यहाँबाट कुट्टे भाग्छ । आफ्ना लुगा र सम्मान दुवै गुमाएको निर्वन्ध न्यिवे आफ्ना लुगा फिर्ता लिन त्यो पागलको पछि पछि दौडिन्छ । खेदने र भान्ने 'भागमभाग' को दृष्य बन्छ त्यहाँ । त्यो एउटा टट्टेउलो दृष्य बन्छ । उटपट्यांग जस्तो, प्रहसन जस्तो हाँस उड्ने दृष्य बन्छ । यो पछ्याइ, भागमभाग एकान्त वारीका

डिल र खेतदेखि भौडले खचाखच भरिएको एके बजारसम्म पुग्छ । यति धेरै सम्मानित र शालीन व्यक्तित्वको क्षितिज बनाएको न्यिवे यसरी लाज विधिपर नवन कुट्नु पर्ने अवस्था पनि त्यो पागल मान्छेले गर्दा आउँछ । उच्च सम्मानित व्यक्तित्व भनेर मानिने न्यिवेलाई नाइँरो अवस्थामा एक पागल मानिसको पछि दौडिरहेको देखेर गाउँलेहरू स्तब्ध हुन्छन्, आश्चर्यचकित हुन्छन् । क्षणभरमै यो घटना तमासामा परिणत हुन्छ । भौडले वास्तविकता नबुकी उन्टै न्यिवेलाई नै पागल ठहर गर्छ । भौडले ठाउँ, 'अबाले देखेको सबै चिज सत्य हुन्छ' । किनकि न्यिवे पूर्णतः निर्वन्ध अवस्थामा एउटा सामान्य देखिने मानिसको पछि लागिरहेका हुन्छ । गाउँको यति महान मान्छे कसरी यस्तो रूपमा प्रकट भयो ? सबैजसो र चिन्ता हुन्छ । र सबैले आँखा चिम्लेर न्यिवेलाई 'विकामे' प्रमाणित गर्न खोज्छन् ।

यस अपमानको भार न्यिवेका लागि असह्य र कठिन सिद्ध हुन्छ । सार्वजनिक रूपमा निर्वन्ध देखिएको कलकले उनको प्रतिष्ठा मात्र होइन, उसको मानसिक सन्तुलनसमेत तहसनहस पारिदिन्छ । सामाजिक अपमान, लज्जा र मानसिक आघातले न्यिवे राईरो निराशा तथा वास्तविक मानसिक अस्थिरताको अवस्थातर्फ धकेलेछ । विडम्बना के छ भने, समाजको हतारो र पूर्वाग्रही निर्णयले एक विवेकी, सम्मानित र सज्जन व्यक्तिलाई अन्ततः पागलपनको किनारसम्म पुर्‍याइदिन्छ । कथा यति हो ।

यस कथामार्फत अचेबेले समाजले मानसिक स्वास्थ्यलाई कसरी मनपरी रूपमा परिभाषित र मूल्यांकन गर्छ भन्ने प्रश्न उठाउँछन् । दुई पात्रको भूमिकालाई उल्ट्याएर उनले पागलपन र विवेकको परम्परागत तथा चिकित्सकीय अवधारणामाथि गम्भीर आलोचना प्रस्तुत गरेका छन् । यो कथामा । विवेक र

पागलपनको सापेक्षता कथित पागल व्यक्तिको व्यवहार कतिपय अवस्थामा तर्कसंगत देखिन्छ, जबकि आफूलाई विवेकी ठान्ने बहुसङ्ख्यक समाजको हतारो निर्णयले न्यिवेको मानसिक संसार नै भत्काइदिन्छ । यसले विवेक र पागलपनको सीमा सधैं स्पष्ट र स्थिर हुँदैन भन्ने सन्देश दिएको छ ।

यो कथाले मेरो आजको परिवेश कोत्तिरहेको छ । संसदमा सांसदहरू बोलेको हेर्दा हाम्रो संसद त्यही न्यिवे बाँचेको ओग्वु समुदाय देखिन्छ । हाम्रा सांसद त्यही ओग्वुका मान्छे जस्ता लाग्न थालेका छन् । नेताहरू त्यही ओग्वुका अगुवाहरू जस्तो लाग्न थालेका छन् । दलहरू पनि त्यही ओग्वुका सामाजिक संस्थाहरू जस्ता लाग्न थालेका छन् । अनि केही गर्छु भनेर यो समयमा निस्किएका केही मानिसहरू त्यही ओग्वुका पागल मान्छेहरू बन्न परिरहेको छ । यो देश ओग्वु भाएर बाँचेको धेरै दशक भइसकेको छ, र त्यो ओग्वुको नाम बदल्ने हुती कसैको छ जस्तो देखिन छाडेको छ ।

हामीलाई सिर्फ ओग्वुको मूर्ति चाहिएको छ । बाँकी त सबै स्वायं हुन् । संभव छ र त्यो मूर्ति ? पत्लाइएर ।

किनभने आज मिडिया, सामाजिक सञ्जाल, विश्वस्य हरेक कार्यक्रमहरूमा सिर्फ रीस छ, आक्रोश छ । क्रोध छ । स्वायं छ । बेइमान छ । आफू राम्रो बनिपर होइन, अर्कालाई नराम्रो भनेर आफू राम्रो हुन खोज्ने विरामी मान्छेहरूको दबदबा छ । मिडियादेखि सामाजिक सञ्जालमा लिने हावी छन् ।

हामी तिलालाई 'जय' भन्नुभन्दा अरू केही पनि गर्न सक्ने अवस्थामा छैनौं । यो पहिचान फेरिएको समय हो । जे हुन्छ, आश्चर्य नमान्ना हुन्छ ।

- दमक, भूभाग

धर्म/संस्कृति

साउनमा माछा-मासु किन नखाने ?

मात्रे मानिस स्वस्थ रहन्छ । वर्षाको समयमा बात र कफ उत्पादन हुने भएकाले कुनै पनि गहुँ, चोक्रा, चोक्रा र प्रोटिनयुक्त वस्तु सेवन गर्नुहुँदैन । शरीरले त्यसलाई ग्रहण गर्न सक्दैन भन्ने मान्यता छ ।

साउनमा कस्तो भोजन गर्ने ?

खानाका सत्व, रज, तम गरी तीन वटा गुण हुन्छन् । जुन भोजन ग्रहण गर्दा मन चञ्चल हुँदैन मन शान्त हुन्छ र शरीरलाई हलुका महसुस हुन्छ त्यस्ता चिज जस्तै दाल, भात, ढिँडो, उट्टीजस्ता शुद्ध, ताजा र कम मसालायुक्त खाना खानु राम्रो हुन्छ ।

साउनमा मौसममा पाइने आलु, लोका, पिरोला, केरला, सागजस्ता तरकारी खान उपयुक्त मानिन्छ । ताँका सजिलै पचाउन सकिनेछ । लसुन, प्याज, माछा मासु लगायतका ताम्रसिक भोजन ग्रहण गर्दा हाम्रो मनमा चञ्चलता उत्पन्न हुन्छ ।

कोही नराम्रो विचार भएको मान्छेले दिएको भोजन पनि हामीले ग्रहण गर्नुहुँदैन । भोजन सात्विक छ तर कसैले रिसाएर खान दिएको छ भने त्यसले पनि हाम्रो स्वास्थ्यमा असर गर्छ । त्यसैले जहाँसुकै नखाएर ब्रत बसेको दिनमा आफ्नै बनाएर खानु उपयुक्त हुन्छ ।

साउन महिना धर्मकर्म गर्ने महिना । साउनमा विशेष गरी भगवान शिवको पूजा/पाठ, तीर्थ व्रत गर्ने हिन्दू धर्मावलम्बीमा परम्परा रहिआएको छ । शास्त्रले साउन सौमवारको व्रतको महिमा गाएको छ ।

पछिल्लो समय फेशनकै रूपमा हरियो चुरा, मेहेन्दी र पहिरन पनि पहिना नै लगाउने चलन बढेको छ । यो महिनामा माछामासु खान नहुने मान्यता छ । अधिकोश हिन्दू धर्मावलम्बी साउन महिनामा शाकाहारी भोजन गर्ने गर्छन् । साउनमा माछामासु किन नखाने ? भन्ने प्रश्नमा धार्मिक, आर्युवेदिक, वैज्ञानिक र स्वास्थ्य चिकित्साको क्षेत्रमा आआफ्नै तर्क पाइन्छन् ।

साउन महिनाको महत्व

१२ महिनामध्ये सबै महिनाका छुट्टाछुट्टै महत्व छन् । उपासना पद्धति र आआफ्नो परम्परा अनुसारका नियम छन् । साउन महिनाको पनि छुट्टै महत्व रहेको आचार्य मुकु सोमनाथ कोइरालाले बताउँछन् ।

उनका अनुसार साउन महिना भगवान शिवको उपासना गर्ने र आफ्नो मनलाई शान्त राख्ने पवित्र महिना हो । समुन्द्र मन्थन गरेर निस्किएको विषलाई भगवान शिवले घाँटीमा ग्रहण गरेका र गोसाइँकुण्डमा त्रिशूलले खोपेर त्रिशुली नदीको उर्पाति गरेको शास्त्रीय मान्यता छ । भगवान शिवले यी सबै काम साउन महिनामा गरेको पूराणमा उल्लेख छ । साउन महिना शिवको भक्तिको महिना हो ।

धर्मिक मान्यता सँगसँगै साउनमा पर्याप्त मात्रामा पानी पर्ने जताततै हरियाली हुने भएकोले प्राकृतिक दृष्टिले पनि साउनको छुट्टै महत्व रहेको कोइराला बताउँछन् ।

साउनमा माछा मासु किन नखाने ? साउनमा मासु खान नहुने विषयमा पनि धार्मिक, वैज्ञानिक, जैविक तथा

आर्युवेदलगायतको आआफ्नै तर्क छ । तर सबैको निश्कर्ष माछा मासु खानु हुँदैन भन्ने नै रहेको कोइराला बताउँछन् ।

धार्मिक कारण
सनातन धर्मले जीव हत्या गर्नु हुँदैन भनेको छ । मांस आहार गर्नु हुँदैन, सबै सात्विक भावना राख्नुपर्छ । सत्व, रज र तमो गुणमध्ये मानिस सधैं सत्वगुणी हुनुपर्छ भनिएको छ । सत्वगुण धारण गर्नाले जीवनमा सफलता प्राप्त हुन्छ भन्ने शास्त्रीय विश्वास छ ।

साउनको सुखातसँगै दक्षिणायन प्रारम्भ हुन्छ । त्यस्तै श्रावण पूर्णिमामा श्रवण नक्षत्रको योग हुने भएकाले यो महिनालाई श्रावण भनिएको हो । यसको धार्मिक, प्राकृतिक र सांस्कृतिक नियम र नीति छन् ।

त्यस्तै हिलो मैलो गरेर खेती किसानी गरिसकेपछि शरीरका रोग हटाउन कण्डारक नामक राखेको पूजा गर्ने, लुतो फाल्ने, लगायतका परम्परा छ ।

भगवान शिवको नाममा धेरै महिला विदी बन्दिनी ब्रत बस्छन् । ब्रत बस्दा मासु खान उपयुक्त हुँदैन । यो समयमा भगवान विष्णु आराम गरिरहेका र समुन्द्रमा उनको सेवाका लागि विभिन्न जीव जन्तु खटिने भएकाले जीवजन्तुलाई मार्नुहुँदैन भनिन्छ ।

स्वास्थ्यको कारण
स्वास्थ्यका दृष्टिले वर्षाको समयमा हाम्रो पाचन प्रणाली मौसमको प्रभावले कमजोर भएको हुन्छ । त्यस्तो अवस्थामा प्रोटिनयुक्त चिज र पशुजन्य चिज खाँदा शरीरले पचाउन सक्दैन । शरीरमा विभिन्न किसिमका रोग निम्तिने खतरा रहन्छ । वर्षाको समयमा

जीवमा विभिन्न किसिमका फ'गस, ब्याक्टेरिया, माइक्रोबियलगायत परजीवीको सङ्क्रमणको जोखिम हुन्छ । तसर्थ पनि मांस आहार गर्नुहुँदैन ।
जैविक कारण
जैविक मान्यता के छ भने यो बेलाको मौसम, प्राकृतिक सुन्दरता लगायतका कारणले धेरै जीवको प्रजननका लागि उपयुक्त समय मानिन्छ । यस्तो बेलामा जीव हत्या गर्दा उनीहरूको सन्तान प्रक्रियामा प्रभाव पर्छ । साथै मानिसको स्वास्थ्यमा पनि विभिन्न किसिमका सङ्क्रमणको जोखिम हुन्छ ।

आर्युवेदिक कारण
आर्युवेदका हिसाबले मानव शरीरमा कफ, वात र पित्त तीन तत्वको जीव व्यवस्थापन मिल्नो भने

भोजपुरमा कृषि उपज संकलन तथा बिज्री केन्द्र बन्ने

भोजपुर/ भोजपुरको टेम्केमैयुङ गाउँपालिका ९ पाँचधारेमा करिब १० करोड रूपैयाँको लागतमा आधुनिक कृषि उपज संकलन तथा बिज्री केन्द्र निर्माण हुने भएको छ। स्थानीय कृषकलाई बजारसँग प्रत्यक्ष जोड्दै कृषि उत्पादनको उचित मूल्य सुनिश्चित गर्ने उद्देश्यले केन्द्र निर्माण गर्ने लागिएको हो।

भारत सरकारको सहयोगमा निर्माण हुने परियोजनाको कुल लागत ९ करोड ८८ लाख ६७ हजार ७८५ रूपैयाँ रहेको छ। गाउँपालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत अर्जुन दाहालका अनुसार परियोजनाको १५ प्रतिशत लागत भारतीय दूतावासले व्यहोर्नेछ भने बाँकी पाँच प्रतिशत तथा मूल्य अभिवृद्धि कर (भ्याट) गाउँपालिकाले बेहोर्नेछ।

विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन (डीपीआर) अनुसार केन्द्रमा आधुनिक भण्डारण कक्ष, चिस्यान व्यवस्थापन प्रणाली, कृषि उपज संकलन स्थल, ग्रेडिङ (वर्गीकरण) तथा प्राथमिक प्रशोधन सुविधा रहनेछन्। केन्द्र सञ्चालनमा आएपछि तराई, फलफूललगायत स्थानीय कृषि उत्पादनको संकलन, भण्डारण र बजारीकरण थप व्यवस्थित हुने अपेक्षा गरिएको छ।

हाल बजार व्यवस्थापनको अभावमा किसानले आफ्नो उत्पादन कम मूल्यमा बिज्री गर्नुपर्ने अवस्था रहेको भन्दै गाउँपालिकाले केन्द्र सञ्चालनपछि कृषकले उत्पादनको उचित मूल्य पाउने विश्वास व्यक्त गरेको छ। साथै स्थानीय

उत्पादनलाई वाध्य बजारसम्म सहज रूपमा पुर्‍याउन पनि यसले सहयोग गर्ने जनाइएको छ।

गाउँपालिका अध्यक्ष सरोज वस्नेतले लामो समयदेखिको पहल र समन्वयपछि आयोजना कार्यान्वयनको चरणमा पुगेको बताए। उनले यसलाई गाउँपालिकाको गौरवको परियोजनाका रूपमा लिइएको उल्लेख गर्दै केन्द्र निर्माणपछि कृषकलाई उत्पादन बिज्रीका लागि सहज वातावरण सिर्जना हुने बताए।

उनका अनुसार परियोजनाले कृषि क्षेत्रमा व्यावसायिकता विस्तार, स्थानीय रोजगारी सिर्जना, युवालाई कृषि उद्यमतर्फ आकर्षित गर्ने तथा आधुनिक कृषि प्रविधिको प्रयोग बढाउने लक्ष्य राखेको छ। साथै कृषि पूर्वाधार विकास, व्यापारिक गतिविधि विस्तार र स्थानीय अर्थतन्त्र चलायमान बनाउन पनि यसले महत्वपूर्ण भूमिका खेल्ने अपेक्षा गरिएको छ।

गाउँपालिकाले चालु आर्थिक वर्षभित्रै निर्माण सम्पन्नता गरी काम सुरु गर्ने तयारी गरेको जनाएको छ। समयमै आयोजना सम्पन्न भए टेम्केमैयुङ गाउँपालिका कृषि उत्पादनको संकलन, भण्डारण र बजारीकरणको प्रमुख केन्द्रका रूपमा विकास हुने तथा कृषिमा आधारित उद्यम, बसाइँसराइ न्यूनीकरण र स्थानीय स्रोतसाधनको प्रभावकारी उपयोगमा समेत महत्वपूर्ण योगदान पुग्ने विश्वास गरिएको छ।

जानकारी

“सिधो नुन” स्वास्थ्यका लागि कति लाभदायक ?

दमक/ सिधे नुन (रक साल्ट) सेतो नुनभन्दा बढी स्वास्थ्यकर हुन्छ भन्ने धारणा धेरै मानिसमा पाइन्छ। तर चिकित्सकहरू कुन नुन खाने भन्नेभन्दा पनि कति मात्रामा खाने भन्ने कुरा स्वास्थ्यका लागि धेरै महत्वपूर्ण हुने बताउँछन्।

सेतो नुनलाई प्रशोधन गरी त्यसमा आयोडिन मिसाइन्छ। आयोडिन थाइराइड ग्रन्थिको कार्य र मस्तिष्कको विकासका लागि आवश्यक पोषक तत्व हो। विशेषगरी गर्भवती महिला र बालबालिकाका लागि पर्याप्त आयोडिन अत्यन्त आवश्यक छ।

तर सिधे नुनमा आयोडिन हुँदैन। यसमा केही प्राकृतिक खनिज तत्त्व भए पनि तिनको मात्रा निकै कम हुने भएकाले त्यसबाट विशेष स्वास्थ्य लाभ नहुने चिकित्सकहरू भन्छन्। सिधे नुन र सेतो नुन दुवैको मुख्य रासायनिक तत्त्व सोडियम क्लोराइड नै हो। सिधे नुन कम नुनिलो हुने भएकाले स्वाद मिलाउन धेरै हाल्छन्। यसले शरीरमा सोडियमको कुल मात्रा भन्ने बढत सकेर उनीहरू बताउँछन्।

चिकित्सकहरूले दैनिक खानपानमा आयोडिनयुक्त सेतो नुन प्रयोग गर्न र यसको मात्रा भने नियन्त्रणमा राख्न सुझाव दिएका छन्। साथै अचार, चटनी, साम्बार तथा धेरै नुन प्रयोग गरिएका प्रशोधित खाद्य पदार्थको सेवन सेकैसम्म कम गर्न नभै भन्छन्।

के हो सिधे नुन ? सिधे नुनलाई हिमालयन रक साल्ट वा पिंक साल्ट पनि भनिन्छ। यो सामान्यतया प्रशोधन नगरी प्राकृतिक रूपमा बिज्री गरिन्छ। यद्यपि लामो समयसम्म सेतो नुनको सट्टा सिधे नुन मात्र प्रयोग गर्दा शरीरमा आयोडिनको कमी हुन सक्छ, जसले थाइराइडसम्बन्धी समस्या बढाउने जोखिम रहने चिकित्सकहरू बताउँछन्।

उखान तुक्का

आँगालाको माया, भैँगालाको पानी-

सधैँभरि नटिक्ने कामकुरो। रनछोण बूढा खोर्के भन्न थाले ‘वीरेले पातलाई छोड्यो रे होइन ? अचेलका टिटारिटी के भएका बाबै। जिन्दगीलाई आँगालाको माया, भैँगालाको पानी मात्र ठानेर हुन्छ्यो ? जोईपीड मिलेर पो बस्नुपर्थ्यो।’

आँयाराको काम खोलाको गीत-

मेउ नपाइने वा कहिल्यै नटुहिन कामकुरो। १. लालुले पिँदीमा बसेर पसिना पुग्दै भने- ‘लहरेको पाखो बिराउँ भनेर लागेको, बाबु ! तीन मैटना मैसक्यो, कैल्यै सकिँदैन। आँयाराको काम खोलाको गीतकै भएर पिरल्यो है मलाई त।’ २. अचेल राति बत्तीले केही गर्न दिँदैन। कता लेख्नु कता पढ्नु- आँयाराको काम खोलाको गीत पो मेरेछेछ।

अकबरी सुनलाई कसी लाउनुपर्दैन-

राम्रो कुणालाई जौनु-डुनु पर्दैन। १. त्यस कम्पनीबाट उत्पादित माल राम्रा हुन्छन् भन्ने धेरैलाई थाहा छ, अकबरी सुनलाई कसी लाइरहनु पर्दैन। २. ‘केटी कसी छनू कुनि।’ ‘केटी त बत्ती बलेजस्तै रहिछन्, सुबानको पनि। अकबरी सुनलाई कसी लाउनुपर्दैन, हेर्दै थाहा भैहाल्छ, तिने केटी बिहे गरे हुन्छ।’ अकास (आकाश) को फल आँखा तरी मर- हुन नसक्ने वा हुँदै नभएका कुराको आशा गर्नु व्यर्थ छ।

अगाडि खोला पछाडि भइहाले-

सधैँभरि पिपद् आइहालेको अवस्था। अहिले चन्मालाई प्छु पिपद् परेको छ। एकातिर फटाहाहले गाउँमा बसिनसक्नु परे, अर्कातिर स्वास्नी मरी। बाहिर जाओस् केटाकेटीको चिचलीको जिवेन, घरमा बसोस् टिक्ने नदिने भए। विचराको जुनैन अगाडि खोला पछाडि भइहाले भएर रोइरहेछ।

अगुलाले हानेको कुकुर बिजुलीदेखि (देख्दा) तर्सन्छ- एक खेप चोट पाइसकेको मान्छे सधैँ डराउँछ।

जलवायु परिवर्तनले बढायो खाद्य सुरक्षाको चुनौती

मोरङ/ कोशी प्रदेशमा यस वर्ष समयमै मनुसुन सक्रिय भएसँगै धान रोपाइँ उत्साहजनक रूपमा अघि बढे पनि जलवायु परिवर्तनका कारण खाद्य सुरक्षामा चुनौती बढ्दै गएको सरोकारवालाहरू बताएका छन्। उद्योग, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालयका अनुसार हालसम्म धान रोप योग्य क्षेत्रफलमध्ये ५४

प्रतिशतमा रोपाइँ सम्पन्न भएको छ। यो गत वर्षको साँझैँ अवधिको तुलनामा करिब दुई प्रतिशत बढी हो। समयमै वर्षा भएकाले बाँकी क्षेत्रमा पनि रोपाइँले तीव्रता लिन अपेक्षा गरिएको मन्त्रालयले जनाएको छ।

मन्त्रालयको खाद्य सुरक्षा महाशाखाका प्रमुख प्रकाश मरासिनीले पछिल्ला वर्षहरूमा धान भित्र्याउने समयमा हुने असमयको वर्षाका कारण किसानले उत्पादन र गुणस्तर दुवैमा क्षति व्यहोर्नुपरेको बताए। कोटर खेतमा सुकाउन गाहिएको धानमा वर्षा हुँदा खाद्यान्न उत्पादनमा प्रत्यक्ष असर पर्ने उनको भनाइ छ।

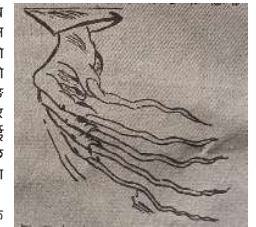
वरिष्ठ कृषि विज्ञसमेत रहनुभएका मरासिनीका अनुसार रासायनिक मलको बढ्दो प्रयोग, मौसममा आएको अनिश्चितता तथा प्राकृतिक विपद्का कारण खाद्य सुरक्षाको जोखिम क्रमशः बढ्दै गएको छ। विश्वव्यापी जलवायु परिवर्तनको प्रभावबाट कोशी प्रदेश पनि अछुतो नरहेको बताए। प्रदेशमा ८ लाख २६ हजार ६४६ हेक्टर खेतीयोग्य जमिन रहेकामा २ लाख ७६ हजार २८६ हेक्टर क्षेत्रफलमा धान खेती हुँदै आएको मन्त्रालयको तथ्यांक छ।

मरासिनीले बढ्दोबढी मौसमअनुकूल धानका जातको प्रयोग बढाउन तथा कृषि मौसम बुलेटिन र मौसम पूर्वानुमानलाई आधार बनाएर खेती गर्ने किसानलाई आग्रह गरे।

सरकारले वाली बीमा कार्यक्रमलाई प्राथमिकतामा राखे पनि पर्याप्त बजेट अभावका कारण प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन हुन नसकेको बताए। धान वाली बीमा कार्यक्रम विस्तार गर्न आवश्यक स्रोत सुनिश्चित गर्नुपर्नेमा उनले जोड दिए।

विश्वको सबभन्दा लामो नङ

दमक। कसैको हातको नङको मूल्य २ लाख अमेरिकी डलर पर्छ भन्दा जो कोहीलाई पनि विश्वास नलान सक्छ। तर यो वास्तविकता हो। भारतको पूना शहरका श्रीधर विलाल नामक व्यक्तिले आफ्नो दायाँ हातमा पालेको नङ विश्वको सबभन्दा लामो नङ भएको दावी गर्दै सो नङको मूल्य २ लाख डलर तोकेका छन्। एक जना अमेरिकीले उनको नङलाई १ लाख अमेरिकी डलर दिन मञ्जुर गरिसकेको छ तर त्यति मूल्यमा आफ्नो नङ बेच्न नचाहेको कुरा उनले बताएका छन्।

उनले सो नङ सन् १९५२ देखि पाल्न सुरु गरेका थिए। उनको बुढी औँलाको नङ ५२ इन्च र अन्य औँलाहरूको नङ ४९ इन्चदेखि ४६ इन्चसम्मका छन्। सबै नङको लम्बाई जोड्दा उनको हातको नङ २ सय ३२ इन्च अर्थात् १९ फुट ४ इन्च हुन आउँछ। उनले ती नङहरूलाई कहिले मुठो पारेर बाँच्ने र कहिले गोलो पारेर राख्ने गरेका छन्। यसरी नङ लामो हुनको कारणले असुविधाहरू बढ्न थालेकोको सो नङ बेच्न चाहेको कुरा उनले बताएका छन्।

“जदौ” को शीर्ष गीत जदौ हजुरमा’ सार्वजनिक

दमक/ चर्लाचर्च ‘जदौ’ को शीर्ष गीत ‘जदौ हजुरमा’ सार्वजनिक गरिएको छ। हाइटेक इन्टरटेन्मेन्ट युट्युबमार्फत दर्शकमाफ्न ल्याइएको डान्सिङ विटको गीतमा राजनराज शिवाकोटी र रचना रिमालको स्वर छ। बाबुल गिरीको शब्द र संगीतमा रहेको गीतमा नीति शाह, प्रभातपाल ठकुरी, राजश्री थापालगायतका प्रमुख कलाकार फिचर छन्। गीतको कोरियोग्राफी रामजी लामिछानेले गरेका हुन्।

अञ्जन शर्मा र काजी लिम्बुको संयुक्त निर्देशनमा बनेको फिल्म ९ असोजमा देशव्यापी प्रदर्शनमा आउने छ। समीशरण मुभीज एण्ड इन्टरटेन्मेन्टले सिल्वर रिजन इन्टरटेन्मेन्ट प्राइसिंगको सहकार्यमा निर्माण गरेको ‘जदौ’

मा मुकुन्द भुसाल, श्रद्धा शर्मा, नीति शाह, प्रतापपाल ठकुरी, राजश्री थापा, विनोद न्यौपाने, नरेश पोड्याल, गीता अधिकारी, खड्कबहादुर पुन (खवपु), सुन्दर धिताल, सन्ध्या श्रेष्ठ, सुमित्रा देवकोटालगायतका कलाकारले अभिनय गरेका छन्।

ध्याम तामाङ र नवराज उप्रेतीले खिचेको फिल्मको सहनिर्मातामा राजाराम सुवेदी, सुमीत्रा देवकोटा, दीपक पोखरेल, नारायण शास्त्री र डिल्ली पोखरेल छन्। सृजना शर्मा र मनिष शर्मा निर्माता अनि शान्ति पुडासैनी कार्यकारी निर्माता रहेको फिल्मको प्रोडक्सन हेड विमला भण्डारी छन्। फिल्मलाई एनर्जिएन्ट गुपले देशव्यापी रूपमा वितरण गर्दैछ।

साउने भरीसँगै भाडापसालाका बिरामी बढे

दमक/ मनुसुन सक्रिय भएसँगै देशभर लगातार भइरहेको वर्षाका कारण पानीजन्य तथा विभिन्न संक्रामक रोगहरूको जोखिम तीव्र रूपमा बढेको छ।

स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय र स्वास्थ्य अधिकारीहरूले देशभर भाडापसाला, हैजा, टाइफाइड, डेंगु र श्वासप्रश्वाससम्बन्धी संक्रामकका बिरामीहरूको संख्या उल्लेखनीय बढेको भन्दै नागरिकलाई विशेष सतर्कता अपनाउन आग्रह गरेका छन्।

इपिडिमियोलोजी तथा रोग नियन्त्रण महाशाखा (इडिसिए) को पछिल्लो प्रतिवेदन अनुसार देशभर महामारीको रूप लिन सक्ने संक्रामक रोगहरूको अवस्था बढ्दो छ। महाशाखाका अनुसार पछिल्लो एक साताको अवधिमा मात्रै देशभर ७८५ जना तीव्र भाडापसालाका बिरामी फेला परेका छन्।

पछिल्ला तीन साताको निगरानीमा क्रमशः ७२०, ७६२ र ७९८ बढी बिरामी भेटिएको इडिसिडीले जनाएको छ।

महाशाखाका अनुसार इन्फ्लुएन्जाजस्तो रोगका ५ सय, श्वासप्रश्वास संक्रमणका ४ सय ३६, डेंगुका १ सय १३, स्क्रब टाइफसका ३७, ज्वरोसँगै विचिरा आउने समस्या भएका ३३ बिरामी फेला परेका छन्।

भाडापसालाका सबैभन्दा धेरै ३ सय ८० बिरामी बागमती प्रदेशमा फेला परेका छन्। त्यस्तै, इन्फ्लुएन्जाका सर्वाधिक बढी १ सय ९८ बिरामी सुदूरपश्चिम प्रदेश र श्वासप्रश्वास संक्रमणका १ सय ७ बिरामी लुम्बिनी प्रदेशमा देखिएका छन्।

डेंगुका संक्रामितहरूमध्ये सबैभन्दा धेरै ४३ जना कोशी प्रदेशमा फेला परेका छन् भने स्क्रब टाइफसका बिरामी गण्डकी र सुदूरपश्चिममा बढी देखिएका छन्।

वर्षायाम सुरु भएसँगै काठमाडौँ उपत्यकामा हैजाको जोखिम उच्च बनेको छ। लगातारको वर्षाका कारण मेलम्ची खानेपानी आयोजनाबाट आपूर्ति अवरुद्ध भएपछि हाल उपत्यकाका विभिन्न क्षेत्रमा ट्यांकरमार्फत पानी वितरण भइरहेको छ।

आज मिति
२०८३ साल
साउन ०८ गते
सोमबार
20 July 2026

ज्यो. लक्ष्मी प्र. टकाल
हेताका: कल्याणस ओड,
सगरमाथा अखिल बिमान, उडेर
सम्पर्कका लागि:
९८६३३१०८८२/९८६३३१०८८३

मेघ	उ छे लो ला लि ले ले लो अ	कट्ट	हि हु हे हो डा डि डु डो डी	दुम	रा री रु रे रो ता त त ते	मक	भो जो जि छि छु छे खो मा जी
	जलना आगालि। जान्जानहवाट धन लागे।		धन, जान गिल्ले। अरुन रजना।		सन्तानबाट सुख। शिखाका रुचि।		पिपुआनसोड ओट। व्यापारबाट लागे।
कू	इ उ ए ओ वा वि वु बे को	हि	मा मि मु मे मो टा टि टु टै	शिक	तो ना ति ते ने को जा छि डु	कुम	जै जे जो ला लो लै से सो द
	जानसंगलान गिल्ले। कार्यना सफलता।		हड्डी सगबन्दी सगस्या। पिता, जुजुसँग विवाद।		घर्तौला रुचि। आयश्रील बढ्ने।		कृषि कार्यबाट लागे। जलना शान्ति।
मिपु	का कि कु छु छु छु के को हा	कवा	टो प पी धै घ ण ठ डे से	धनु	य यो भा भी भ भा फा ड भे	नील	दि दू ध भ ड डे दे दो का जी
	पराईना रुचि। आयना बुद्धि।		धरायरी जगलान जौले। रोजगारीको अवसर।		शहरीरक पीडा। गादितारीत जगस्या खर्च बढ्ने।		पराईना रुचि। शिखाबाट सल्लोख।

विद्यार्थीलाई शैक्षिक सामग्री

पश्चिम/

नगरपालिका -७ का जननिर्वाचित महिला वडा सदस्य भीमाकुमारी दुलाल (बाँस्कोटा) ले आफ्नो जन्मदिनको अवसरमा पञ्चकालीया आधारभूत विद्यालय, माकलुन्वाका विद्यार्थीलाई शैक्षिक सामग्री वितरण गरिएको छ।

२५ जना विद्यार्थीलाई टाइ, वेल्ड तथा स्टेनलेरी सामग्री हस्तान्तरण गरेको हुन्। शिक्षा

क्षेत्रमा बालबालिकालाई प्रोत्साहन गर्ने उद्देश्यले सामग्री वितरण गरिएको वडा सदस्य दुलालले बताइन्। जन्मदिनको अवसरमा असहाय, विपन्न, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, ज्येष्ठ नागरिक तथा गरिब बालबालिकालाई सहयोग गर्ने प्रतिवद्धताअनुसार 'बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिकसँग महिला वडा सदस्य' कार्यक्रम सञ्चालन गर्दै आएको

बताइन्। यसअघि आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र नाडलपालाई फलामे कुसी उपलब्ध गराउनुका साथै फिदिम-२ साम्बन्धितस्थित ज्येष्ठ नागरिक आश्रमका आश्रितलाई कपडा तथा फलफूल वितरण गरेको थिइन्। त्यसैगरी २०८० सालमा अभिभावकहीन फिदिम -४ माफिटारकी एक छत्रालाई अध्ययनका लागि पाँच हजार रूपैयाँ आर्थिक सहयोग गरेको जनाइएको छ।

दुई बस र ट्रक ठोक्कँदा ३० जना घाइते

दमक/ नारायणगढ-मुग्लिन सडकअन्तर्गत जलविरेमा आइतबार विहान दुई बस र एक ट्रक एकाविसमा ठोक्कँदा ३० जना घाइते भएका छन्। एक जनाको अवस्था गम्भीर छ। नारायणगढबाट मुग्लिनतर्फ गइरहेको बसले सोही दिशातर्फ गइरहेको ट्रकलाई ठोक्कँने क्रममा विपरीत दिशाबाट आइरहेको बससँग ठोक्कँदा उनीहरू घाइते भएका हुन्।

जिल्ला प्रहरी कार्यालयका अनुसार घाइतेमध्ये २१ जनाको चितवन मेडिकल कलेज र नौ जनाको पुरानो मेडिकल कलेजमा उपचार भइरहेको छ।

लागू औरूधसहित दुई पक्राउ

दमक/ भारतीय र नेपाली नागरिकबाट प्रहरीले ठूलो मात्रामा लागूऔषध बरामद गरेको छ। प्रहरीले काठमाडौँको कुलेश्वरमा आइतबार दिउँसो गोली हानेर दुईजनालाई पक्राउ गरेको छ। यसरी लागूऔषधसहित समातिकाकाध्ये एकजना भारतीय र अर्का नेपाली छन्। लागूऔषध नियन्त्रण ब्यूरोका इन्स्पेक्टर राकेश यादवसहितको टोलीले कुलेश्वरको पुनर्नजिक दुई राउन्ड गोली हानेर उनीहरूलाई पक्राउ गरेको हो।

भाषामा.....यसैबीच विश्वकप फुटबलको अवसरमा अनलाइन जुवा, सट्टाबाजी र डिजिटल डीपी बढ्दै सक्ने भन्दै नेपाल प्रहरीले सर्वसाधारणलाई सचेत रहन आग्रह गरेको छ। प्रहरीले ओठीपी, पासवर्ड, बैंक खातासम्बन्धी विवरण कुनैसँग पनि साफा नगर्न, अविवशसनीय लगानी योजना तथा चिह्न परेको भन्ने प्रलोभनमा नपर्न र शंकास्पद लिफाई देखिए तत्काल प्रहरीलाई जानकारी गराउन अनुरोध गरेको छ।

बाढी.....सडकमा पनि प्रतिबन्ध लगाउन सक्ने जनाएको छ। इलाम जिल्ला प्रशासन कार्यालयले पनि मेची राजमार्ग, मेची करिडोरलगायत जिल्लाभित्रका यत्रै सडकमा रात्रीकालिन सवारी आवागमन बन्द गर्ने निर्णय गरेको जनाएको छ।

प्रशासनहरूले अत्यावश्यक कामबाहेक रातको यात्रा नगर्न, खोला, खहरे र नदी आसपासका बस्ती तथा पहिरोको उच्च जोखिम भएका क्षेत्रमा विशेष सतर्कता अपनाउन सर्वसाधारणलाई आग्रह गरेका छन्। साथै सुरक्षा निकाय, स्थानीय तह, स्वयंसेवक तथा सरोकारवाला निकायलाई सम्भावित उद्धार तथा प्रतिकार्यका लागि तयारी अवस्थामा रहन निर्देशन दिएको छ।

जल तथा मौसम विज्ञान विभागले कोशी प्रदेशसहित देशका विभिन्न क्षेत्रमा अत्यधिक वर्षाको सम्भावना औल्याएपछि सम्भावित मानवीय तथा भौतिक क्षति न्यूनीकरण गर्न प्रशासनहरूले रात्रिकालीन सवारी सञ्चालनमा रोक लगाउने निर्णय गरेका हुन्।

साउनको दुईदिनमा भएका ५८ वटा विपदाका घटनामा परेर ३ जनाको मृत्यु भएको प्रहरी प्रधान कार्यालयले जनाएको छ। बाढीका कारण खोटाङको रूपालेढ मधुवागढी नगरपालिका-६ घर भएका ४३ वर्षीया शान्ता राई र कोपिलासखी गाउँपालिका-६ घर भएका ५५ वर्षीय पशुमान परियारले ज्यान गुमाएका छन्।

वर्षासँगै जमिनको सतहवाहिर निस्कन थालेर सर्पदंशका घटना पनि बढ्न थालेका छन्। सर्पदंशका कारण १ जनाको मृत्यु भएको छ भने पछिल्लो २४ घण्टाको अवधिमा १३ जना घाइते भएका छन्। अविलम्ब वर्षा, आगलागी, चयसङ्का, बाढी र पहिरोका कारण २३ लाख ६६ हजार आर्थिक नोक्सानी भएको प्रहरीले जनाएको छ।

२०८३ वैशाख १ भन्दापछि विपदाका कारण १६८ जनाको मृत्यु भैसकेको छ। तीन महिनाको अवधिमा १९४ जना घाइते भएका थिए। २ जना अर्कै बेपत्ता छन्। देशभर सो अवधिमा ३ हजार ४ सय ६३ घाइतका घटना भएका थिए। विपदाको कारण १ हजार १५ वटा चौपायाको मृत्यु भएको प्रहरी प्रधान कार्यालयले जनाएको छ।

डुंगामा डुबेका यात्रुको तीन दिनपछि उद्धार

एजेन्सी/ पूर्वी इन्डोनेसियाको समुद्रमा डुबेको यात्रुवाहक डुंगालाई पाँच यात्रुलाई तीन दिनसम्म समुद्रमा तैरिएपछि जीवितै उद्धार गरिएको छ। उद्धार गरिएकामध्ये सात वर्षीया बालिका समेत रहेको उद्धार अधिकारीले आइतबार जानकारी दिएका छन्। सतरी जनाभन्दा बढी यात्रु बोकेको उक्त डुंगा बुधवार सुनावेसी टापुको दक्षिणमा रहेको सेलायार टापु नजिकै डुबेको थियो।

उद्धार गरिएका यात्रुले आफूहरू सुरूमा हराइरहेको भनिएको २५ जनाको समूहमा रहेको बताएका छन्। तर तीव्र हावाका कारण उनीहरू अन्य यात्रुबाट छुट्टिएका थिए। स्थानीय बोज तथा उद्धार अधिकारी मुहम्मद आरिफ अनवरका अनुसार डुंगा डुबेपछि उनीहरूले तैरिन सकिने सामग्रीको सहायताले आफूलाई बचाएका थिए। 'उनीहरूले प्लास्टिकका ठूला डिब्बा (जेरी ब्यान) र कक्का टुक्रालाई डोरीले बाँधेर अस्थायी तैरने साधन बनाए र त्यसैमा बसेको बताए। शनिवार दिउँसो स्थानीय माछा मान्नेहरूले उनीहरूलाई उद्धार गरी रॉडियोमार्फत अधिकारीलाई जानकारी गराएका थिए। धेरै दिनसम्म पोषण खाँदा र पानीबिना समुद्रमा रहनुपरेकोले उनीहरू कमजोर र थकित अवस्थामा भेटिएका थिए। यद्यपि, इन्टरन्यान्ट चाउचाउ र विस्कट खाएर आफूलाई जीवित राख्न सफल भएको आरिफले बताएका छन्।

ताइवानी सेनालाई साम्यवादविरोधी शिक्षा

एजेन्सी/ चीनबाट बढ्दो खतरालाई मध्यनजर गर्दै ताइवानको सेनाले करिब २५ वर्षको अन्तरालपछि आफ्ना सैन्य स्नातकहरूका लागि 'साम्यवादविरोधी' देशभक्तिपूर्ण कक्षाहरू पुनः सुरु गरेको छ। ताइवानको रक्षा मन्त्रालयले सोमबार यसको पुष्टि गरेको हो। ताइवानमाथि दाबी गर्ने चिनियाँ सरकारविरुद्ध लक्षित यस्ता अभियान शीतयुद्धको समयमा व्यापक थिए।

सन् २००२ मा सैन्य स्नातकका लागि सञ्चालित औपचारिक 'साम्यवादविरोधी' देशभक्तिपूर्ण शिक्षा कार्यक्रम बन्द गरी त्यसलाई 'देशभक्तिपूर्ण शिक्षा' मा रूपान्तरण गरिएको थियो। कक्षाहरू पुनः सुरु गर्ने घोषणा गर्दै ताइवानको रक्षा मन्त्रालयले भन्यो, 'उनीहरूले राष्ट्रिय सुरक्षामा रहेका खतराहरू स्पष्ट रूपमा बुझ्न र हामी किन लड्छौं र कसका लागि लड्छौं भन्ने सैन्य उद्देश्यलाई आत्मसात् गर्ने आवश्यक स्पष्ट बुझाई

ताइवानको रक्षा मन्त्रालयका अनुसार, स्नातकहरूलाई चीनसम्बन्धी नीति तजुमा गर्ने मेलनलाई अर्कसँग काउन्सिल, राष्ट्रिय सुरक्षा परिषद, न्याय मन्त्रालय र सरकारको प्रमुख विचारकर्ता (नीति अनुसन्धान संस्था) एकेडेमिया सनिकालगायतका निकायका अधिकारीहरूले प्रशिक्षण दिनेछन्। 'यसको उद्देश्य स्नातकहरूमा भित्र र शत्रुको स्पष्ट बुझाई विकास गर्नु हो,' विज्ञप्तिमा थप उल्लेख गरिएको छ।

बाढीले.....बडाथान माधव राईका अनुसार आफन्तको घरमा एगकी शान्ता राई फर्किन हिला भएपछि खोज्ने क्रममा खोसामा मुत फेला परेका हुन्। यसैले, परिचारीको भने गाडबुरे खोलीमा आएको बाढीले बगाउँदा मृत्यु भएको जिल्ला प्रहरी कार्यालय खोटाङका सूचना अधिकारी प्रहरी निरीक्षक निराजन बस्नेतले बताए। खोजतलास गर्ने क्रममा परिचारीको शव करिब सय मिटर तल फेला परेको थियो।

ठूलो ट्याङ्कीमा कम्प्रेसर प्रविधिद्वारा

भापा सेफ्टी ट्याङ्की तथा डल सरसफाई

दमक : **देवीप्रसाद सिटोला**
(९८४२९६०२६५ / ९८२४९७९१५५)

बिर्तामोड : **राजकुमार श्रेष्ठ**
९८०६०१०८१०

अत्याधुनिक प्रविधिले जयाँ भएपछि नयाँ भापाली इटा

घजाटमा

ठूलो साइजको ईटा उपलब्ध छ ।

सम्पर्कका लागि : **मगवान बस्नेत** : ९८२४९७९०३३१
उद्योग सम्पर्क : ९८०६०१०४४२

प्रधान सन्पादक/प्रकाशक: मञ्जवहादुर भट्टराई, **सहायक सन्पादक:** सनेन्द्र कार्की
मुद्रण: ज्योति अफसेट प्रेस, **E-mail:** purbasandesh@yahoo.com

विश्वकप फाइनल :

दुई महादेशीय च्याम्पियनको भिडन्त

दमक/ युरोप महादेशको

वर्तमान च्याम्पियन र दक्षिण अमेरिकी महादेशको च्याम्पियनबीच विश्वकप फाइनल हुँदैछ। स्पेन युरो कप र अर्जेन्टिना कोपा अमेरिकी च्याम्पियन हुन्। यी दुवै महादेशीय हैसियतका प्रतियोगिता हुन्। युरो कप र कोपा अमेरिकी विजेता टोलीबीच प्रतिस्पर्धा गराउने कुरा उद्दे आएको थियो तर सम्भव भएको थिएन।

स्पेन र अर्जेन्टिनाबीच प्रतिस्पर्धा गराउने चर्चा भए पनि मिति तथा आयोजना स्थल लगायतका विषयमा सहमति हुन सकेन। यी दुई महादेशीय विजेताबीचको खेललाई 'फाइनलिस्मिमा' भनिन्छ। संयोगले यो विश्वकप वर्तमान महादेशीय विजेताहरू पुरेका छन्। यो विश्वकप इतिहासको नौलो विषय हो। त्यसैले विश्वकपको फाइनललाई 'विश्वकपको फाइनलिस्मिमा'का रूपमा चर्चा गरिएको छ। केहीले यसलाई विश्वकपले जुगएको 'फाइनलिस्मिमा' पनि भनेका छन्।

विश्वकप फाइनलको टिकट ३५ करोडरम्म !

जरी फिफा विश्वकप फुटबल अन्तर्गत अमेरिकाको न्युयोर्क-न्युजर्सी स्टेडियममा आइतबार हुने फाइनल हेर्न चाहने समर्थकले अन्तिम समयमा टिकट किन्न काँचे करोडपति हुनुपर्ने अवस्था आएको छ। खेल सुरु हुनुभन्दा २४ घण्टाभन्दा कम समयअघि फाइनलको टिकटको मूल्य पुनर्विक्री बजारमा २३ लाख अमेरिकी डलर (करिब ३५ करोड ५३ लाख नेपाली रूपैयाँ) सम्म पुगेको छ। लियोनेल मेसीको अर्जेन्टिना र लामिन यामलको स्पेनबीच हुने फाइनललाई अमेरिकाको इतिहासकै सबैभन्दा महँगो खेलकूद प्रतियोगिता मानिएको छ। शुरुकारसम्म फिफाको आधिकारिक विक्री प्लेटफर्ममा फण्डे सबै टिकट विक्री भइसकेका थिए। त्यहाँ उपलब्ध केही टिकटको मूल्य करिब ३२ हजार अमेरिकी डलर (४९ लाख रूपैयाँ) थियो। तर शनिवारसम्म आधिकारिक विक्रीका लागि कुनै टिकट बाँकी रहेना पुनर्विक्री प्लेटफर्ममा भने टिकटको मूल्य १० हजार डलरभन्दा कमदेखि २३ लाख डलरसम्म पुगेको देखिएको छ।

दुर्घटनामा.....यसैबीच, गत आर्थिक वर्षमा नियम विपरीत सञ्चालन गरिएका विभिन्न ८५१ वटा सवारीसाधन कारवाहीमा परेका छन्। कारवाहीमा परेका कुल सवारीसाधनमध्ये ३६ वटा ट्रक, सातवटा बस, २६२ वटा कार तथा जिप, ४६ वटा ट्याम्बेटर, ४६२ वटा मोटरसाइकल, ३३ वटा अटो सफारी र अन्य एउटा सवारीसाधन रहेको प्रहरी सहायक इन्चार्ज कार्याङले जानकारी दिए।

जिल्ला ट्राफिक प्रहरी कार्यालयका अनुसार सवारीसाधनमाथिको कारवाहीबाट गत आवमा आठ लाख सात हजार ५०० रूपैयाँ राजस्व संकलन भएको छ। त्यस्तै, आवश्यक कागजात नभएका पाँचवटा सवारीसाधन नियन्त्रणमा लिई आवश्यक कारवाहीका लागि आन्तरिक राजस्व कार्यालय पठाइएको पनि ट्राफिक प्रहरीले जनाएको छ।

इन्द्रेणी बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लि.
MULTIPURPOSE CO-OPERATIVE SOCIETY LTD.
कमल-७, झापा

कर्जा चुक्ता गर्ने सम्बन्धी १५ दिने अन्यन्त जरुरी सार्वजनिक सूचना

दोस्रो पटक प्रकाशित मिति: २०८३/०४/०४ गते सोमबार पूर्व सन्देश दैनिक

मिति २०८३ साल श्रावण ४ गते सोमबार यस संस्थाबाट तर्पसिलामा उल्लेखित श्रृणी सदस्यहरूले विभिन्न प्रयोजनका लागि श्रृण लिएको खसतमा तोकिएको भुक्तानी तालिका अनुसार तिनू वृक्षाउत्पन्न सार्व, व्याज र हर्जना रकम समेत नतिरी नवृक्षाई संस्थालाई लेखि लेखाई दिएको श्रृण सम्बन्धी सत वन्नेज उल्लेखन गर्नु भएकोले संस्थाको सम्पुण लेना रकम चुक्ता गर्न पटक पटक मौखिक तथा लिखित रूपमा ताकेता गर्दा समेत आलटाल गरी बुक्काउनु पर्ने श्रृणको सार्व, व्याज र हर्जना समेत नबुक्काएको हुँदा यो सुचना दोस्रो पटक प्रकाशित भएको मितिदेखि १५ (पन्ध्र) दिनाभित्र यस संस्थाको कार्यालयमा आई भाखा नांघेको श्रृणको सम्पुण सार्व, व्याज र हर्जना लगायतको रकम चुक्ता गर्न गराउनुहुन तपाईं श्रृणी सदस्य तथा हकबालामा सार्वजनिक सुचना जारी गरिन्छ, उल्लेखित मिति भित्र श्रृणको सम्पुण सार्व, व्याज र हर्जना चुक्ता गर्न नआएमा सहकारी ऐन २०७४, सहकारी (पहिलो संशोधन) अध्यादेश २०८३, सहकारी नियमावली २०७५ तथा संस्थाको श्रृण लगानी नीति तथा असुली नीति एवं प्रचलित कानुन बमोजिम कर्जा असुली न्यायधीकरणमा मुद्दा दर्ता गरी श्रृणी सदस्यहरूको लेना रकम असुल गर्ने प्रक्रिया अगाडी बढाइने छ। असुल उपर काराहिको सिल सिलामा उक्त कार्यविधि अनुसार भएका अन्य सम्पुण खर्च समेत श्रृणीवाटै असुलउपर गरिने व्यहोरा समेत जानकारी गराइन्छ।

क्र.सं.	श्रृणीको विवरण	जलाजिकर्ताको विवरण
१.	नाम : जलिन विजयिरी बाबु : रञ्जल वृष्ण विजयिरी बाजे : विरिजिजी विजयिरी ठेगाना : गौसदह-५, हाल गौसदह-५ ना.क.०८-०२-६२-०८४३३ जारी मिति : २०८०/१०/०८	नाम : रञ्जल वृष्ण विजयिरी बाबु : विरिजिजी विजयिरी बाजे : विरिजिजी विजयिरी ठेगाना : गौसदह-५, हाल गौसदह-५ ना.क. ६६५४ जारी मिति : २०८४/०८/०८
२.	नाम : पारसजनी विजिरे बाबु : रञ्जल विजिरे बाजे : तुलसीजान विजिरे पहिलो : हिलालदेवी विजिरे ठेगाना : कमल-७ ना.क. : २३७/८३२ जारी मिति : २०८२/१०/२२	नाम : हिलालदेवी विजिरे बाबु : रञ्जल विजिरे सन्तुप : रञ्जल विजिरे पति : पारसजनी विजिरे ठेगाना : कमल-७ ना.क. : ०८०८३/१११५ जारी मिति : २०८६/०८/१५
३.	नाम : रञ्जल वृष्ण विजिरे बाबु : हिल बहादुर वृष्ण विजिरे बाजे : दल बहादुर वृष्ण विजिरे ठेगाना : दमक-७, कक्षा ना.क. : २३९९८८९८ जारी मिति : २०८४/०४/१४	